

VV ja ELVL riigieelarvestrateegia 2023-2026 ja riigieelarve 2024 läbirääkimiste kohtumine

Töö-, sotsiaal- ja tervise töörühma kohtumise protokoll

30.03.2023 kell 10.00-12.00

Sotsiaalministeerium ja Teams

Juhataja: Hanna Vsevirov (Sotsiaalministeerium)

Osalejad:

- Eesti Linnade ja Valdade Liit: Kurmet Mürsepp (aseesimees, Antsla), Toomas Johanson (ELVL), Peeter Sibul (Räpina), Kairit Kaaleste (Viru-Nigula), Heiki Hansen (Elva), Bärbel Salumäe (Rae), Raimo Saadi (Tallinn), Merle Liivak (Tartu), Tõnu Poopuu (Pärnu), Marelle Erlenheim (Saue), Tiia Spitsõn (Harku), Katre Mägi (Järva), Mailis Kaljula (ELVL)
- Sotsiaalministeerium: Tea Varrak, Ivar Sikk, Liina Nagel, Ulla Saar, Anniki Lai, Elen Preimann, Kaie Pukk, Heli Paluste, Kirsti Toodu, Meeli Tuubel.
- Rahandusministeerium: Sulev Liivik, Kaie Küngas

Puudus: Jan Trei (ELVL), Livia Kask (Viljandi), Priit Lomp (Kastre)

Protokollija: Merlin Murumets (Sotsiaalministeerium)

1. Kohalike omavalitsuste eelarveseisust (Sulev Liivik, Rahandusministeerium)

Ülevaate KOVde eelarveseisust esitab Rahandusministeerium sellel aastal aprilli keskpaigas.

2. Sotsiaalministeeriumi 2023. aasta sotsiaalvaldkonna prioriteetsed projektid ja RES prioriteedid

Sotsiaalministeeriumi sotsiaalala asekanstler andis ülevaate sotsiaalvaldkonna selle aasta prioriteetsetest projektidest:

- Perekülvitiste seaduse muudatuste rakendamine (eelmise aasta lõpus Riigikogus vastu võetud muudatuste rakendamine SKAs, TEHIKus);
- Üldhoolduse rahastamise muudatuste rakendamine;
- Erivajadustega inimeste tugisüsteemi reform, fookuses rehabilitatsiooniteenus ja erihooletandeteenus;
- Sotsiaalvaldkonna toimepidevus.

RES prioriteedid:

Poliitilised prioriteedid: erihooletanne, toimetulekutoetuste menetluskulud, Astangu Kutserehabilitatsiooni Keskuse ESFist väljumine, et toetada Astangu võimalikku üleandmist SOMst HTMi.

Ametkondlikud prioriteedid: SOM haldusala personalikulu, infotehnoloogilise võla vähendamine, kriisilukordadeks valmisoleku lisavajadus.

3. Kohalike omavalitsuste prioriteedid ja SOMi ootused eelarveläbirääkimisteks

Kohalike omavalitsuste prioriteedid, SOMi ootused ning eelarveläbirääkimiste kokkulepped ja eriarvamused on kajastatud eelarveläbirääkimiste tabelis (lisatud protokollile).

4. Toimepidevus ja vältimatu sotsiaalabi (Tea Varrak, Sotsiaalministeerium, slaidid lisatud protokollile)

Toimepidevus- ja kriisiplaanide koostamine KOV sotsiaalvaldkonna kriisiülesannetele, sh eelkõige vältimatule sotsiaalabile.

Kooskõlastusringil olev tsiviilkriisi ja riigikaitse seaduse eelnõu sätestab KOV kriisiülesanded, mille hulgas on ka vältimatu sotsiaalabi ja mitmete sotsiaalteenuste osutamine. Samas ei ole praegu KOVidel sotsiaalvaldkonna kriisiülesannete toimepidevus- ja kriisiplaanid. Need plaanid peaksid lähema paari aasta jooksul tekkima ja olema kooskõlas erinevate riiklike kavade ja õigusaktidega. SOM on alustanud vältimatu sotsiaalabi plaani koostamist ja eriseaduste ülevaatamist, samuti koostab Päästeamet elanikkonna kaitse n-ö katusplaani. Nendesse tegevustestesse on ka KOVid kaasatud ja soov on koostööd jätkata, et KOVidel tekiks ka sotsiaalvaldkonnas praktilised kriisiplaanid.

5. Ettepanekud ja kokkulepped järgmisteks tööühma kohtumisteks.

Lepiti kokku:

- 1) Eelarve läbirääkimiste aruteludel hoida fookus eelarvel ja juhendada juba 12.05.2022 tööühmas kokkulepitust:
 - Kuidas tuua valdkonda rohkem ressursi, sh milline oleks selles riigi ja milline kohaliku omavalitsuse roll. Sotsiaalse kaitse kulusid tuleb vaadata tervikpildis, pidades silmas, et täiendavate vahendite leidmise vajadus ei ole mitte ainult kohalikel omavalitsustel vaid ka riigil.
 - Raha ei peaks olema eesmärk iseenesest. Ka olemasoleva rahaga tuleb rohkem saavutada, kasutada kaasaegseid lahendusi.
 - Valdkonnad ei peaks omavahel ressursside pärast konkureerima, sest nii raiskame liialt olemasolevat. Vaja on keskenduda sellele, kuidas olemasolevat ressursi sihipäraselt ja tulemuslikult kasutada. Kõik ressursid tuleb hoida korraga pildil, et nad üksteist toetaksid ja aitaksid liikuda eesmärgi poole.
 - Leida probleemkohad, mis näitavad, miks praegused lahendused ei toimi. Vajalik on selge ja rakenduslik pilt.
 - Algatada arutelu nende teemade üle, mida oleks mõistlik universaalselt ja keskselt korraldada (nt registrid, miinimumstandardid jm tugi). Detsentraliseerimise puhul jälgida mõistlikkuse piire.
 - Kuidas piirata bürokraatia suurenemist. Andmed näitavad, et kohalike omavalitsuste reform loodetud kokkuhoidu ei toonud.
- 2) TST tööühma fookusesse võtta põhimõttelisi otsuseid vajavad küsimused, mis vajavad pikemat strateegilist vaadet.
- 3) Vastastikustel ettepanekutel kohtutakse alatöörühmades, et arutada süvitsi valdkonna olulistel teemadel, nt üldhoolduse reformi rakendamine, erihoolekandeteenuste rahastamine jne.
- 4) Sotsiaalministeerium koostab tervikliku ülevaate tööühmadest, kuhu omavalitsused sisendit annavad, sh võttes arvesse nii ELVL kaudu esitatud tööühmadesse nimetamise kutseid kui neid tööühmasid, kuhu on omavalitsuste esindajad otse osalema kutsutud.

6. Eelarveläbirääkimiste kokkulepped

Dialoogi jätkatakse kõigis omavalitsuste ja Sotsiaalministeeriumi tõstatatud küsimustes. Otsused on lisatud protokollile.